

INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA
i GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
– PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

AGENCJA
RYNKU ROLNEGO

MINISTERSTWO ROLNICTWA i ROZWOJU WSI

NR
34

RYNEK ZIEMNIAKA

stan i perspektywy

ISSN 1231-2762

**ANALIZY
RYNKOWE**

LISTOPAD 2008

Analizy są finansowane przez
AGENCJĘ RYNKU ROLNEGO
oraz
INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA I GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
– **PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY**

Spis treści

REASUMPCJA

- I. Uwarunkowania makroekonomiczne – *Tadeusz Chrościcki*
- II. Rynek ziemniaków w Europie – *J. Rembeza*
- III. Produkcja ziemniaków w Polsce – *W. Dzwonkowski, J. Chotkowski*
- IV. Popyt na ziemniaki – *W. Dzwonkowski, I. Szczepaniak, A. Zalewski, E. Bochińska*
- V. Handel zagraniczny ziemniakami i ich przetworami – *W. Dzwonkowski*,
- VI. Ceny ziemniaków i ich przetworów – *W. Dzwonkowski*

**Przy publikowaniu fragmentów analizy oraz informacji i danych liczbowych
prosimy o podanie źródła.**

Analizę przygotowano w Zakładzie Badań Rynkowych IERiGŻ-PIB
Świętokrzyska 20, 00-950 Warszawa
Kierownik Zakładu – prof. dr hab. Jan Małkowski, tel.: (0-prefiks-22) 827-36-64

AUTORZY:

mgr Wiesław Dzwonkowski

• IERiGŻ-PIB • Warszawa
Tel.: (0-prefiks-22) 50-54-616

dr Iwona Szczepaniak

• IERiGŻ-PIB • Warszawa
Tel.: (0-prefiks-22) 50-54-770

mgr inż. Arkadiusz Zalewski

• IERiGŻ-PIB • Warszawa
Tel.: (0-prefiks-22) 50-54-413

dr Jacek Chotkowski

• IHAR • Bonin k. Koszalina
Tel.: (0-prefiks-94) 342-30-31 wew. 233

dr hab. Jerzy Rembeza

• IHAR • Bonin k. Koszalina
Tel.: (0-prefiks-94) 342-30-31 wew. 232

mgr Ewa Bochińska

• ARR • Warszawa
Tel.: (0-prefiks-22) 661-78-74

Analizę zrecenzowała i zatwierdziła w dniu 21.10.2008 r. Rada Rolniczych Analiz Ekonomicznych w składzie:
Zdzisław Adamczyk, Tadeusz Chrościcki, Jan Małkowski, Bożena Nowicka, Iwona Szczepaniak,
Roman Urban (wiceprzewodniczący), Zdzisława Wiśniowska-Antonik, Maria Zwolińska (przewodnicząca).
Kolejna analiza wydana będzie w maju 2009 r.

REASUMPCJA

Niskie ceny w sezonie 2007/08 oraz rosnąca konkurencyjność ze strony innych kierunków produkcji rolniczej spowodowały obniżenie powierzchni uprawy ziemniaków w wielu krajach, w tym również i w Unii Europejskiej (o ok. 3%). Przy nieco mniejszej powierzchni uprawy i niższych plonach, nastąpił spadek zbiorów w krajach UE o ok. 5%, do ok. 60 mln ton. W konsekwencji na rynkach europejskich w sezonie 2008/09 występuje wzrost cen. Przewiduje się, że przeciętne ceny ziemniaków jadalnych w bieżącym sezonie będą o ok. 20% wyższe aniżeli w poprzednim sezonie, ale ich poziom będzie nieco niższy od średniej wieloletniej.

W 2008 r. w Polsce utrzymała się tendencja spadkowa arealu uprawy ziemniaków. Powierzchnia ich uprawy wyniosła 549 tys. ha, wobec 570 tys. ha w 2007 r. i 597 tys. ha w 2006 r. Udział ziemniaków w strukturze zasiewów obniżył się do 4,7 %.

W 2008 r. plony ziemniaków osiągnęły poziom 189 dt/ha i były niższe od poziomu z poprzedniego roku o 18 dt/ha, tj. o 8,7%. W porównaniu ze średnią z lat 2001-2005 tegoroczne plony są wyższe o 5%. Zbiory ziemniaków w Polsce w 2008 r. wyniosły 10,4 mln ton i były o 12% mniejsze od zbiorów w 2007 r. i o 29% niższe od średnich zbiorów z lat 2001-05.

W sezonie 2007/08 ceny ziemniaków w Polsce kształtowały się na stosunkowo niskim poziomie. W sprzedaży targowiskowej wyniosły one średnio 61,4 zł/dt i były o 46% niższe niż w sezonie poprzednim, a w porównaniu z sezonem 2005/06 spadek ten wyniósł ok. 16%.

Znaczący spadek produkcji ziemniaków powoduje, że ich ceny w bieżącym sezonie są dużo wyższe. Średni ich poziom na targowiskach w sezonie 2008/09 może wzrosnąć do ok. 84 zł/dt i być o 37 % wyższy aniżeli w sezonie 2007/08. Wyższe są również ceny skupu. Mogą one wynieść ok. 27 zł/dt, wobec 25 zł/dt w sezonie 2007/08.

W sezonie 2008/09 obroty rynkowe ziemniakami mogą osiągnąć ok. 3,6 mln ton i być o ok. 2% wyższe niż w sezonie 2007/08. Wzrośnie przerób ziemniaków na skrobię i su-

sze. Kontyngent produkcji skrobi zostanie wykorzystany w ok. 85-90%, a jej produkcja wyniesie ok. 125 tys. ton. Większe będzie również wykorzystanie ziemniaków w produkcji frytek i chipsów. Natomiast obniży się ich sprzedaż do bezpośredniej konsumpcji. Przewiduje się, że w sezonie 2008/09 kanałami rynkowymi (skup, sprzedaż hurtowa, sprzedaż targowiskowa, eksport) rozdysponowane będzie ok. 34% zbiorów.

W 2007 r. wskaźniki rentowności przedsiębiorstw przemysłu ziemniaczanego były wysokie, natomiast w I półroczu 2008 r. ich sytuacja finansowa uległa pogorszeniu. Było to spowodowane przede wszystkim obniżeniem sprzedaży, większym obciążeniem kosztami stałymi oraz mało korzystnymi cenami zbytu (w tym również brak refundacji w eksporcie skrobi. Dobrze zapowiadająca się kampania 2008/09 pozwala mieć nadzieję, że wyniki finansowe przedsiębiorstw tej branży w drugim półroczu 2008 r. poprawią się.

W minionym sezonie, z powodu niskich cen i dobrej jakości, spadkowy trend spożycia ziemniaków został zahamowany. Spożycie ziemniaków wyniosło 121 kg/osobę i było podobne jak w sezonie poprzednim. Przewiduje się, że w sezonie 2008/09 i kolejnych konsumpcja ziemniaków będzie charakteryzo-

wała się powolnym trendem spadkowym, a w strukturze ich spożycia systematycznie wzrastał będzie udział przetworów ziemniaczanych.

W sezonie 2007/08, w porównaniu z bardzo niekorzystnym sezonem 2006/07, nastąpiła poprawa sytuacji w handlu zagranicznym ziemniakami i ich przetworami, ale saldo obrotów nadal było ujemne i wyniosło 45 mln EUR.

W minionym sezonie zmniejszył się import przetworów z ziemniaków, a zwłaszcza produktów skrobiowych oraz ziemniaków do bezpośredniej konsumpcji. Zwiększył się eksport ziemniaków i skrobi ziemniaczanej. Natomiast drugi sezon z rzędu obniżył się eksport pozostałych przetworów spożywczych z ziemniaków, w tym również produktów skrobiowych. W sezonie 2008/09 przewiduje się zwiększenie obrotów zarówno po stronie eksportu, jak i importu.

W 2009 r. powierzchnia uprawy ziemniaków prawdopodobnie ponownie się zmniejszy i wyniesie ok. 530 tys. ha. Jeżeli warunki wegetacji ziemniaków nie będą odbiegały od przeciętnych, to plony mogą ukształtować na poziomie ok. 200 dt/ha, a ich zbiory wynieść 10,6 mln ton.

Tabela 1

Bilans ziemniaków (tys. ton)

Wyszczególnienie	2002/03	2003/04	2004/05	2005/06	2006/07	2007/08	2008/09 prognoza
Zbiory	15524	13731	13999	10369	8982	11791	10373
Import	30	36	92	111	180	79	90
Razem do dyspozycji	15554	13767	14091	10480	9162	11870	10463
Zużycie w gospodarstwach	9839	8250	8819	5798	5013	7404	5988
- sadzenie	1915	1775	1493	1480	1415	1360	1310
- spasanie	5459	4075	4976	2038	1498	3944	2628
- samozaopatrzenie	2465	2400	2350	2280	2100	2100	2050
Sprzedaż razem	3898	3927	3722	3632	3369	3516	3575
- na konsumpcję	2063	2070	2070	2020	1950	1930	1900
- na zaopatrzenie przemysłu*	1695	1748	1622	1592	1412	1543	1635
- na eksport	140	109	30	20	7	43	40
Ubytki i straty	1817	1590	1550	1050	780	950	900

* ziemniaki zużyte przez przemysł, bez względu na przeznaczenie
Źródło: Dane GUS, prognoza IERiGZ-PIB

SUMMARY

Low prices in the 2007/08 season as well as the growing competitiveness on the part of other branches of agricultural production caused the decline in potato area in many countries, including the European Union (by ca. 3%). Together with a slightly smaller cultivation area and lower yields, a decrease in the volume of the crop by ca. 5% to ca. 60 million tons has been observed in the EU countries. Consequently, a price increase on the European markets is visible in the 2008/09 season. It is predicted that the average prices of table potatoes in the current season will be up on the previous season by ca. 20 %, their level, however, will be slightly lower than the long term average.

In 2008 a downward tendency of potato area prevailed in Poland. Its cultivation area amounted to 549 thousand ha, as compared to 570 thousand ha in 2007 and 597 thousand ha in 2006. The share of potato in the structure of sown area decreased to the level of 4.7 %.

In 2008 potato yields reached the level of 189 dt/ha and were lower by 18 dt/ha i. e. 8.7% against the previous year. Compared with the 2001-2005 average, this year yields are 5% higher. Potato production in Poland in 2008 reached 10.4 million tons and was 12% down on 2007, as well as 29% down on the 2001-2005 average.

In the 2007/08 season potato prices in Poland remained at a considerably low level. In the open-air market trade they reached an average of PLN 6.14 /dt and were down by 46% on the previous season. As compared to the 2005/06 season this decrease amounted to 16%.

Considerable decrease of potato production results in much higher prices in the current season. The average level of prices on the open-air markets in the 2008/09 season may reach PLN 87/dt, that being 37% higher than in the 2007/08 season. The buy-in prices are also higher. They may reach ca. PLN 27 /dt versus PLN 25 /dt in the 2007/08 season.

In the 2008/09 season potato market turnover may reach ca. 3.6 million tons and be ca. 2% up on the 2007/08 season. There will be an increase in potato processing for starch and dried potatoes. The potato starch quota shall be utilised in ca. 85-90% and the production of starch will amount to ca. 125 thousand tons. Potatoes will also be used to a greater degree for the production of chips and crisps. However, potato sale for direct consumption will decrease. It is predicted that in the 2008/09 season ca. 34% of yield will be distributed via market channels (buy-in, wholesale trade, open-air market sale, export).

In 2007 the profitability ratios of potato industry companies were high, in the first half of 2008 their financial situation deteriorated however. It was caused mainly by the decrease in sales, greater fixed costs burden as well as unfavourable sale prices (including the absence of refunds in starch export). A promising 2008/09 campaign allows for the hope that financial results of the companies in this sector will improve in the second half of 2008.

In the previous season, due to low prices and good quality, the downward trend of potato consumption was hampered. Potato consumption amounted to 121 kg per capita and it was similar to the previous season. It is predicted that in

the 2008/09 season and in following seasons the consumption of potatoes will have a gradual downward trend, and the share of processed potato products in the potato consumption structure will increase systematically.

In the 2007/08 season, in comparison with a very unfavourable 2006/07 season, the situation in foreign trade of potatoes and their products improved, but the balance of trade was still negative and amounted to EUR 45 million.

In the previous season there was a decrease in the import of potato products especially starch products and potatoes for direct consumption. Potato and starch export increased. However, in the second subsequent season, the export of other potato products, including the starch products, decreased. The increase in both import and export sales is predicted in the 2008/09 season.

In 2009 the potato area will probably decrease once again and it will amount to ca. 530 thousand ha. Assuming average potato vegetation conditions, potato yields may amount to ca. 200 dt/ha and the production may reach 10.6 million tons.

Table 1

Potato balance sheet ('000 tons)

Item	2002/03	2003/04	2004/05	2005/06	2006/07	2007/08	2008/09 forecast
Crops	15524	13731	13999	10369	8982	11791	10373
Imports	30	36	92	111	180	79	90
Total supplies	15554	13767	14091	10480	9162	11870	10463
On-farm use	9839	8250	8819	5798	5013	7404	5988
- seeds	1915	1775	1493	1480	1415	1360	1310
- feed	5459	4075	4976	2038	1498	3944	2628
- self-provision	2465	2400	2350	2280	2100	2100	2050
Market sales	3898	3927	3722	3632	3369	3516	3575
- ware potatoes	2063	2070	2070	2020	1950	1930	1900
- processing potatoes*	1695	1748	1622	1592	1412	1543	1635
- exports	140	109	30	20	7	43	40
Wastes and losses	1817	1590	1550	1050	780	950	900

* potatoes processed in the industry irrespectively of the purpose
Source: CSO

W serii Analizy Rynkowe w najbliższym czasie ukazać się:

1. Rynek rzepaku (34) • listopad 2008,
2. Rynek owoców i warzyw (33) • listopad 2008,
3. Handel zagraniczny produktami rolno-spożywczymi (28) • grudzień 2008,
4. Popyt na żywność (9) • grudzień 2008,
5. Rynek cukru (34) • grudzień 2008,
6. Rynek ryb (10) • grudzień 2008,
7. Rynek ziemi rolniczej (11) • grudzień 2008,
8. Rynek środków produkcji i usług dla rolnictwa (35) • marzec 2009,
9. Rynek pasz (25) • kwiecień 2009,
10. Rynek mleka (36) • kwiecień 2009,
11. Rynek ziemniaka (35) • maj 2009,
12. Rynek drobiu i jaj (35) • maj 2009,
13. Rynek mięsa (36) • maj 2009,
14. Rynek zbóż (36) • czerwiec 2009.

SZYBKO! TANIO! PROFESJONALNIE!

Proponujemy Państwu:

INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA
I GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

Usługi drukarskie:

- czasopisma
- książki
- ulotki
- katalogi
- albumy
- wizytówki
- materiały szkoleniowe
- materiały konferencyjne
- druki samokopiujące etc.

Usługi introligatorskie:

- oprawa spiralna
- oprawa zeszytowa
- oprawa bezszwowa
- foldery/broszury
- inne usługi

Nasze usługi wykonujemy bazując na najlepszej dostępnej technologii. Począwszy od formy przesłania wszystkich materiałów drogą elektroniczną (FTP), poprzez obróbkę DTP, druk cyfrowy na OCE VarioPrint 2100 oraz OCE CS 250, kończąc na mnogości usług introligatorskich.

Próby wydruku na różnych gatunkach papierów i folii dostępne są w Dziale Wydawnictw Instytutu, ul. Świętokrzyska 20.

Ceny na zamówienia obliczane są na podstawie kalkulacji wstępnej. Jeśli mają Państwo pytania dotyczące naszych usług, bądź cen, prosimy o kontakt.

Dział Wydawnictw IERiGŻ-PIB:

tel. (022) 50 54 520

(022) 50 54 685

fax (022) 50 54 636

e-mail: dw@ierigz.waw.pl

slipski@ierigz.waw.pl

Prenumerata Analizy (2 zeszyty) w 2008 roku wynosi 40 zł.

Zamówienia z podaniem tytułu i ilości egzemplarzy prosimy kierować do Działu Wydawnictw Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowego Instytutu Badawczego, ul. Świętokrzyska 20, skr. poczt. 984, 00-950 Warszawa. Tel.: (0-prefiks-22) 50-54-685, faks: 50-54-636
e-mail: dw@ierigz.waw.pl <http://www.ierigz.waw.pl>